

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Voorschoten

Onderzoek gemeente

Onderzoek naar voor- en vroegschoolse educatie

Datum vaststelling: 5 januari 2021

Samenvatting

De inspectie houdt toezicht op de wijze waarop de gemeenten de verplichtingen aangaande het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid (GOAB) nakomen. Gemeenten die al voor 2019 een GOAB-budget kregen, hebben hiervoor een digitale vragenlijst ingevuld. Gemeenten die sinds 2019 ook een GOAB-budget ontvangen, krijgen in 2019-2020 een eerste onderzoek naar de kwaliteit van het vve-beleid.

Het onderzoek is bedoeld om de kwaliteit van het vve-beleid van de gemeente een eerste keer in beeld te brengen en te onderzoeken in hoeverre de gemeente daarmee voldoet aan de wettelijke eisen.

We hebben een gesprek gevoerd met de betrokkenen van de gemeente en aangeleverde documenten geanalyseerd. Vervolgens hebben we de wettelijke eisen met betrekking tot het vve-beleid beoordeeld en de eigen aspecten van kwaliteit gewaardeerd.

Dit is een eerste onderzoek door de inspectie naar het vigerende vve-beleid binnen de gemeente. De gemeente ziet dit onderzoek daarom ook als een nulmeting van het vve-beleid. De gemeente Voorschoten heeft beleid vastgesteld in juni 2019. Het beleid is uitgewerkt en functioneert op onderdelen al in de praktijk. Enkele andere onderdelen moeten nog verder uitgewerkt of geïmplementeerd worden. In de toelichting bij de oordelen en waarderingsen zullen we dat zo nodig aangeven.

Beeld van de kwaliteit van vve binnen de gemeente

We zien dat het vve-beleid en de uitvoering daarvan in de gemeente Voorschoten al behoorlijk in de steigers staat. In de beleidsnotitie voor- en vroegschoolse educatie 2019-2021 zijn alle belangrijke (wettelijke) kwaliteitseisen uitgewerkt. Aan de meeste van de essentiële wettelijke eisen die gelden voor voorschoolse educatie wordt al voldaan en er zijn ambities voor de periode 2019-2021 geformuleerd. Toch zien de gemeente en wij nog volop mogelijkheden tot groei. Ook valt er nog winst te behalen op de borging van afspraken.

Wat gaat goed bij vve?

De gemeente heeft duidelijke afspraken gemaakt met het veld over wie doelgroepkinderen zijn. Er zijn binnen de gemeente voldoende

Gemeente: Voorschoten
Gemeente nummer: 0626

OAB-budget gemeente 2019: € 154.581

Aantal houders in de gemeente zonder voorschoolse educatie: 3

Aantal houders in de gemeente met voorschoolse educatie:
1 Stichting Kinderopvang Voorschoten

Aantal kinderdagverblijven met voorschoolse educatie in de gemeente: 6

Aantal schoolbesturen in de gemeente: 5

GGD-regio: Hollands Midden

kindplaatsen en de toeleiding is op orde. De gemeente heeft in samenwerking met de vve-partners een duidelijke koers uitgezet naar wat ze met het vve-beleid willen bereiken en hoe ze dat willen gaan uitvoeren.

Wat moet beter bij vve?

De gemeente moet afspraken maken over de wijze waarop vve-instellingen en schoolbesturen hun methodiek en werkwijze op elkaar afstemmen. Daarbij hoort ook de warme overdracht van voor- naar vroegschool.

De gemeente moet met de schoolbesturen die vroegschoolse educatie aanbieden afspraken maken over wat ze willen dat (doelgroep-) kleuters kennen en kunnen om succesvol in groep 3 te kunnen starten.

Wat kan beter bij vve?

De gemeente heeft nog geen concreet beleid ontwikkeld rondom ouderparticipatie.

De gemeente Voorschoten kan het eigen vve-beleid, de afspraken, de uitvoering en de resultaten regelmatig (jaarlijks) tegen het licht houden. Dit kan dan leiden tot verbeteringen of aanpassingen van het beleid.

Tot slot geeft de gemeente zelf aan dat ze nog volop in ontwikkeling is, waardoor veel standaarden in hun eigen ogen nog voor verbetering vatbaar zijn. Een volgende miniconferentie zal daar zeker toe bijdragen

Vervolg

We spreken met de gemeente af dat ze met de schoolbesturen afspraken gaat maken over de doorgaande lijn en de resultaten van voorschoolse educatie. In september 2021 zullen we wederom in gesprek gaan met de gemeente Voorschoten om te bepalen of de gemeente voldoet aan alle wettelijke eisen.

1. Opzet onderzoek

De inspectie heeft onderzoek uitgevoerd bij de gemeente Voorschoten.

Werkwijze

- Een startgesprek met de gemeente om toe te lichten wat ons toezicht inhoudt en aanvullende informatie te verkrijgen;
- Een gesprek met de betrokken beleidsambtenaar over het vve-beleid van de gemeente;
- Analyse van opgevraagde en aangeleverde beleidsdocumenten;
- Beoordeling en waardering van de kwaliteit van het vve-beleid van de gemeente Voorschoten

Voor meer informatie over het nieuwe toezicht en het nieuwe onderzoekskader, zie de website van de inspectie.

Bij het onderzoek naar vve-gemeenten worden de volgende standaarden onderzocht.

Standaarden gemeente	Onderzocht
1. Gemeentelijk beleid	
1.1 Definitie doelgroepkind	•
1.2 Bereik	•
1.3 Toeleiding	•
1.4 Doorgaande lijn	•
1.5 Resultaten	•
1.6 Vve-coördinatie op gemeentelijk niveau	•
2. Vve beleidscontext	
2.1 Integraal vve-programma	•
2.2 Ouders	•
2.3 Externe zorg	•
2.4 Interne kwaliteitszorg voor- en vroegscholen	•
2.5 Systematische evaluatie en verbetering van vve op gemeentelijk niveau	•
3. Vve condities	
3.1 De gemeente heeft geregeld dat de GGD de basiskwaliteit van de voorscholen beoordeelt	•
3.2 Er is een gemeentelijk vve-subsidiekader	•

Legenda

De beoordeling en waardering van standaarden wordt in dit rapport

aangegeven door de hiernaast geplaatste legenda.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de resultaten van het gemeentelijke onderzoek naar vve en de afspraken over het vervolgtoezicht.

In hoofdstuk 3 hebben we de reactie van de gemeente op het onderzoek naar vve en de rapportage daarover opgenomen.

Legenda

Beoordelingen en waarderingsen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- Onvoldoende
 - Kan beter
 - Voldoende
 - Goed
-

2. Resultaten onderzoek op gemeenteniveau

In dit hoofdstuk geven we de resultaten weer van het onderzoek bij de gemeente Voorschoten op de standaarden voor vve.

Samenvattend oordeel

De gemeente Voorschoten voldoet niet volledig aan haar wettelijke verplichtingen voor wat betreft vve. Dit komt doordat het nog ontbreekt aan afspraken over de doorgaande lijn met alle vve-betrokkenen en aan resultaatafspraken met de schoolbesturen. Aan de overige wettelijke verplichtingen voldoet de gemeente, maar er is zeker nog ruimte voor versterking van onderdelen.

Versterking is zeker ook mogelijk binnen de vve-beleidscontext, waar het gaat om ouderbetrokkenheid, en evaluatie van vve op de niveaus van vve-locaties en gemeente. De vve-condities voldoen aan de wettelijke eisen. In Voorschoten is één aanbieder, die de voorschoolse educatie aanbiedt. De lijnen zijn daardoor kort.

2.1. Voor- en vroegschoolse educatie in de gemeente

In de onderstaande tabel geven wij de oordelen en/of waarderingen weer op de standaarden van de kwaliteitsgebieden 'Gemeentelijk vve-beleid (1)', 'vve-beleidscontext (2)' en 'vve-condities (3)'.

Gemeentelijk vve-beleid	O	K	V	G
1.1 Definitie doelgroepkind			•	
1.2 Bereik			•	
1.3 Toeleiding			•	
1.4 Doorgaande lijn	•			
1.5 Resultaten	•			
1.6 Vve-coördinatie op gemeentelijk niveau			•	

Vve-beleidscontext	K	V	G
2.1 Integraal vve-programma		•	
2.2 Ouders	•		
2.3 Externe zorg		•	
2.4 Interne kwaliteitszorg voor- en vroegscholen	•		
2.5 Systematische evaluatie en verbetering van vve op gemeentelijk niveau	•		

Vve-condities	O	K	V	G
3.1 De gemeente heeft geregeld dat de GGD de basiskwaliteit van de voorscholen beoordeelt			•	
3.2 Er is een gemeentelijk subsidiekader			•	

Op basis van de beleidsnotitie voor- en vroegschoolse educatie 2019-2021 en de toelichting daarop door de gemeente zijn we in staat om een oordeel/waardering te geven voor het beleid en de praktische uitwerking daarvan.

Gemeentelijk vve-beleid

Doelgroepdefinitie

De gemeente Voorschoten voldoet aan haar wettelijke verplichting om een vastgestelde doelgroepdefinitie te hebben, daarom beoordelen we deze standaard als Voldoende. De gemeente heeft een brede definitie van de doelgroep in 2019 afgestemd met diverse partners en vastgesteld in de beleidsnotitie.

Er zijn voldoende kindplaatsen

We beoordelen deze standaard als Voldoende. De gemeente heeft immers in samenspraak met de enige houder voorzien in voldoende kindplaatsen waar voorschoolse educatie wordt aangeboden. Op dit moment biedt één houder in zes locaties (ongeveer 45 kindplaatsen op basis van 6 gemengde groepen) binnen de gemeente voorschoolse educatie aan. In 2019 is door de komst van statushouders het aantal doelgroepkinderen gestegen naar 34. Er wordt uitgegaan van gemengde groepen met een integraal aanbod. Het is dus opvallend dat er een wachtlijst is ontstaan. De gemeente en de houder zijn nu in gesprek om de wachtlijst weg te werken en doelgroepkinderen voorrang te verlenen.

De toeleiding naar voorscholen is geregeld

We beoordelen de toeleiding als Voldoende. De gemeente heeft met het centrum Jeugd en gezin (CJG) afgesproken dat zij verantwoordelijk is voor indicatie van doelgroeppetters en toeleiding naar locaties met voorschoolse educatie binnen de gemeente. De voorscholen kunnen ook op voordracht een peuter via het CJG aanmelden voor de voor- en vroegschoolse educatie. De gemeente weet ook hoeveel vve-geïndiceerde kinderen niet bij een vve-locatie geplaatst zijn. De redenen zijn bij de gemeente bekend.

De doorgaande lijn voldoet niet aan wettelijke eisen

Deze standaard beoordelen we als Onvoldoende. Gemeenten zijn op basis van artikel 167, lid 1a onder 3 van de WPO verantwoordelijk voor het voeren van overleg en het zorgdragen voor het maken van

afspraken over de organisatie van een doorlopende leerlijn van voorschoolse naar vroegschoolse educatie. De wettelijke eis vraagt om een warme overdracht van doelgroepkinderen. Er wordt wel een formulier ingevuld, maar de gemeente heeft geen inzicht in het effectief gebruik hiervan. De gemeente is bezig een overdrachtsprotocol te ontwikkelen met de diverse partners. Een eerste miniconferentie is daarvoor georganiseerd en ook zijn er werkgroepjes opgericht. Een tweede conferentie zal waarschijnlijk aan het eind van 2020 door de gemeente georganiseerd worden om afspraken te bekrachtigen.

De doorgaande lijn tussen voor- en vroegschool vraagt om een versterking en verbreding. Er liggen nog kansen om meer afstemming te creëren tussen voor- en vroegscholen bijvoorbeeld in het afstemmen van het aanbod bij gebruik van verschillende programma's.

Er zijn geen resultaatafspraken gemaakt

We beoordelen deze standaard ook als Onvoldoende. De gemeente heeft geen afspraken gemaakt met de schoolbesturen over het gewenste ontwikkelingsniveau van doelgroepkinderen. Dit is noodzakelijk om ervoor te zorgen dat deze kinderen met zo min mogelijk achterstand in groep 3 van de basisschool kunnen beginnen. Daarmee voldoet de gemeente niet aan artikel 167, lid b van de WPO.

De vve-coördinatie op gemeentelijk niveau is duidelijk

We waarderen de vve-coördinatie als Voldoende. De gemeente is regievoerder voor vve. Ze heeft gezorgd voor een helder vve-beleid, in samenwerking met betrokken vve-partners. Daarin zijn de visie, ambities en kwaliteitseisen verwoord. Er is echter nog niet voorzien in een duidelijke overlegstructuur en de wijze waarop gemonitord wordt. Hierin kan de gemeente nog verder groeien.

Vve-beleidscontext

Er wordt gebruik gemaakt van een integraal vve-programma en kindvolgsysteem

We waarderen deze standaard als Voldoende. In de gemeente gebruiken de voorscholen een NJI- gecertificeerd programma en een kindvolgsysteem dat voldoet aan de beleidsafspraken. De GGD-inspecties laten zien dat dit programma ook feitelijk gebruikt wordt.

Er is geen gemeentelijk ouderbeleid

We waarderen deze standaard als Kan beter. Deze standaard benadrukt het belang van actieve participatie van ouders van doelgroeppeuters als instrument om de ontwikkeling van peuters actief te stimuleren. In de beleidsnotitie zijn hier slechts summier intenties over uitgesproken.

Er zijn korte lijnen om de externe zorg te regelen.

De standaard externe zorg waarderen we met een Voldoende. De gemeente streeft ernaar om goede zorg te bieden, daar waar die nodig is. De zorgcoördinator van stichting Kinderopvang Voorschoten participeert in het Ib-netwerk van de gemeente Voorschoten. Deze zorgcoördinator heeft ook regelmatig contact met het CJG, indien er extra ondersteuning voor het kind nodig is. Daarnaast wordt indien nodig gebruik gemaakt van logopedie en fysiotherapie. De gemeente heeft tijdens de miniconferentie in februari 2020 alle zorgpartners betrokken. De gemeente is nog niet zover dat zij de effectiviteit van de externe zorg ook evalueert.

Afspraken over interne kwaliteitszorg met voor- en vroegscholen zijn er, maar kunnen scherper

We waarderen deze standaard als Kan beter. De gemeente Voorschoten ontvangt jaarlijks een verslag van de stichting Kinderopvang Voorschoten met daarin een verantwoording. Wellicht dat in de toekomst de kwaliteitseisen geformuleerd in het vve-beleid als norm in de verantwoording kan worden opgenomen. In het vve-beleid ontbreken op dit moment de afspraken over welke eisen de gemeente nu precies stelt aan de interne kwaliteitszorg van de vve-instellingen.

De systematische evaluatie en verbetering van vve op gemeentelijk niveau is een verbeterpunt

Deze standaard waarderen we ook als Kan beter. We noemen hierbij dat het vve-beleid is vastgesteld in juni 2019 en operationeel door corona gedwarsboemd is. Hoewel de gemeente beschikt over kwantitatieve gegevens is ook duidelijk dat er meer, ook kwalitatieve gegevens nodig zijn om vast te kunnen stellen dat het gemeentelijk beleid het gewenste effect heeft, of dat er aanpassingen of verbeteringen nodig zijn.

De kwaliteit en resultaten van vve worden door de gemeente nog niet systematisch gemonitord en geëvalueerd.

Vve-condities

De GGD beoordeelt de basiskwaliteit van de voorscholen

Deze standaard beoordelen we als Voldoende. De gemeente heeft met de GGD sluitende afspraken gemaakt over een jaarlijkse beoordeling van de basisvoorwaarden voor voorschoolse educatie bij de betrokken zes voorscholen. De beoordeling moet in 2020 bij vijf

locaties nog plaatsvinden. Tevens dient de gemeente de handhavingsbesluiten in het LRKP op te nemen.

Er is een gemeentelijk vve-subsidiekader

We beoordelen deze standaard eveneens als Voldoende. De gemeente Voorschoten heeft een subsidiekader voor de aanbieders van voorschoolse educatie in de kinderopvang. Om in aanmerking te komen voor de subsidie verplichten de aanbieders zich om te voldoen aan het Besluit Basisvoorwaarden Kwaliteit Voorschoolse Educatie. Daarnaast heeft de gemeente in het beleidsplan een kwaliteitskader opgenomen. In het gesprek met de gemeente is wel duidelijk geworden dat nog niet alle genoemde kwaliteitsitems op dit moment gerealiseerd zijn.

2.2. Afspraken vervolgtoezicht

Tekortkoming	Wat verwachten wij?	Wat doen wij?
Vve gemeente	... van de gemeente	
Doorgaande lijn Gemeenten zijn op basis van artikel 167, lid1a onder 3 van de WPO verantwoordelijk voor het voeren van overleg en het zorgdragen voor het maken van afspraken over de organisatie van een doorlopende leerlijn van voorschoolse naar vroegschoolse educatie.	De gemeente maakt afspraken met de houder en de schoolbesturen en stuurt deze uiterlijk 1 juli 2021 op	Wij controleren in september 2021 of de gemeente de juiste afspraken heeft gemaakt met de houder en de schoolbesturen en geven een terugkoppeling aan de gemeente.
Resultaten Volgens artikel 167, lid 1b van de WPO moet de gemeente met de schoolbesturen afspraken maken over wat de resultaten van de vroegschoolse educatie moeten zijn	De gemeente maakt afspraken met de schoolbesturen en stuurt deze uiterlijk 1 juli 2021 op	Wij controleren in september 2021 of de gemeente de juiste afspraken heeft gemaakt met de schoolbesturen en geven een terugkoppeling aan de gemeente.

3. Reactie van de gemeente

Hieronder geeft het college van B en W een reactie op de uitkomsten van het onderzoek. De gemeente Voorschoten geeft aan hoe zij hiermee aan de slag gaat.

De gemeente Voorschoten herkent zich in de zienswijze en heeft inmiddels al een aantal stappen ondernomen om de aangedragen punten uit het onderzoek op te pakken. Er zijn al gesprekken gevoerd met de scholen en kinderopvanglocaties om te komen tot formalisatie van de afspraken. De eerste helft van 2021 zal gebruikt worden om hier verder mee aan de slag te gaan.